

Dagsöversikten.

Kring den europeiska krisen. — Regeringen ber finansministern stanna.

* Från Berlin föreligger ett meddelande, enligt vilket *bayerska regeringen* utfärdat följande officiella förklaring: "Bayerska regeringen och koalitionspartierna ha på allt sätt tagit hänsyn till situationens allvar. Om detta oaktat de sedan flera dagar pågående förhandlingarna, vilka förts med glädjande enighet och även av största delen av pressen understöts med lofvärd enstämmighet, resulterat i att den bayerska regeringens ståndpunkt vidhålls, så är detta för hela världen ett nytt bevis på att bayerska folket och dess regering alltjämt anser det vara en livsfråga, att de nödvändiga skyddsorganisationerna bibehållas. Bayeriska regeringen har därför allt från början företrätt den ståndpunkten, att riksregeringen lika väl som den avvisade de oerhörda skadeståndskraven icke heller finge ge sitt samtycke till det omöjliga avvärpningsdiktatet, vilka båda utgöra ett sammanhängande helt. Bayeriska regeringen förbiser dock icke, att det tillkommer riksregeringen att i sista hand träffa avgörandet och bära ansvaret för eventuella mått och steg. Bayeriska regeringen och de bayerska koalitionspartierna ha vid sina debatter och beslut låtit sig ledas av fosterlandets intressen. Det har varit bayerska regeringens strävan att stärka riksregeringens position gentemot de allierade makternas enhetliga vilja. I denna anda och detta syfte ha alla dess underhandlingar förts. Om man icke på alla håll med undanskjutande av alla söndrande moment behandlat den omtvistade frågan med samma saktighet och återhållsamhet, så är detta beklagligt, då det i hög grad bidragit till att tillsätsa situationen."

Som man ser, är denna förklaring tämligen oklar; Vorwärts skriver också om densamma, att bayerska regeringen synes vilja i sina dunkla orakelspråk tävla med den deliska prästinnan. Efter allt att döma innebär emellertid förklaringen, att bayerska regeringen visserligen ej själv vill påtaga sig ansvaret för ett samtycke till ententens fordringar i avvärpningsfrågan, men förklarar sig beredd att lojalt underkasta sig den uppfattning, riksregeringen accepterat. I realiteten innebär alltså Bayerns nya ståndpunkt såsom i går meddelades en eftergift åt riksregeringen och man kan väl nu med säkerhet anta, att Tyskland kommer att anta ententens krav i denna punkt. I varje fall erbjuder Bayerns motstånd mot avvärpningskravet en god illustration till riktigheten av många under det sista året spridda rykten om möjligheten av en bayersk separation med Frankrike som upphovsman.

Även om Tyskland sålunda sannolikt ger vika i *avvärpningsfrågan*, saknas ej tyska röster, som starkt kritisera ententens krav även i denna punkt. Så framhålls i Berliner Tageblatt, att fördran på ostfästningarnas raseri är omotiverat hård. Enligt Parisbeslutet skola även de gamla fästningsverken i Schlesien och Sachsen, som först genom de nya staterna Polens och Tjecko-Slovaekiens upprättande återvunnit en viss strategisk betydelse, slopas. Endast i Pillau, Swinemünde och Königsberg få en del kanoner stå kvar. Tidningen ger uttryck åt farhågan, att Parisbeslutet i denna punkt avser att ge Polen tillfälle, att, om det förlorar den ostschlesiska omröstningen, utan svårighet med våld bemäktiga sig de schlesiska områden, som det sålunda ej med rätt kunnat erhålla.

Vorwärts innehöll på torsdagen en anmärkningsvärt skarp artikel om *Tysklands ställning till Parisbeslutet*. Tidningen framhåller, att Parisbeslutet på vissa punkter innebär en förändring av fredsfördraget och att en dylik traktatsändring icke kan ske genom ena partens beslut, utan blott genom antingen krig eller en fredlig överenskommelse. Genom en överenskommelse kommer Tyskland, skriver tidning-

gen, aldrig att gå med på Parisbeslutet; ententen kan blott med svärdet genomdriva den. Visserligen skulle Tyskland ej vid ett nytt angrepp från ententen kunna försvara sig, men det skulle dock ej ge vika utan en dylik våldshandling från ententen. Genom dessa anmärkningar klargör tidningen styrkan i Tysklands ställning, ty ententen skulle, genom ett angrepp på Tyskland för att få till stånd en skärpning av fredsfördraget, givetvis intet vinna, utan blott utsättas för nya oerhörda kostnader och antipatier från de neutrala, särskilt Förenta staternas sida. I känslan härav är det sannolikt, att Tysklands nej denna gång blir bestående och det är då antagligt, att ententen måste ge vika, även om den icke omedelbart, i London, av hänsyn till folkopinionen, kan göra det.

En artikel i Le Temps klargör de allierades dilemma. Tidningen skriver, att tyskarna säkerligen komma till London i hopp om att kunna kullkasta Parisbeslutet. En konferens är under sådana förhållanden, skriver tidningen, mera farlig än nyttig, om de allierade icke äro redo att göra sin vilja respektad. Genom vilken handling skola de allierade visa sin oryggliga beslutsamhet? frågar tidningen. Något svar härpå gives icke. Det kan i sammanhang härmed nämnas, att i ett av sina sista nummer den stora liberala engelska tidningen Manchester Guardian ännu en gång drar i härad mot Parisbeslutet i skadeståndspråget. Genom en oerhörd tysk export till England skulle visserligen, skriver tidningen, till en början de engelska konsumenterna vinna mer än industriidkarna förlora och England skulle till en viss grad kunna slå sig till ro och leva på Tysklands arbete. Men då den tyska gratisexporten en gång toge slut, skulle resultatet bli en fullkomlig krasch för England. För övrigt är detta, skriver tidningen, blott ett tankeexperiment, ty Tyskland kommer ej att kunna betala och de engelska industriidkarna komma ej att exportera så mycket som för en betalning av de stora annuiteterna vore erforderligt.

Från Paris meddelas, att *folkförbundsrådet* den 21 februari kommer att sammanträda i Paris i stället för i Genève. Beslutet är föranlett av Schweiz vägran att låta Vilna-trupperna passera genom dess område.

Enligt telegram från Moskwa har *freden mellan Polen och Ryssland* undertecknats.

*

Finansministern Tamms avskedsansökan föredrogs i fredagens konselj. På konungens anmodan kommer emellertid statsrådet Tamm att fungera tills vidare. Statsrådet Malm hade ännu ej återkommit från sin norrlandsresa och var ej närvarande vid konseljen, varför regeringsfrågan ej mer ingående dryftades. Statsrådet Malm har emellertid på fredagsmiddagen återinträffat i huvudstaden, varefter regeringens ledamöter komma att dryfta den situation, som uppstått efter statsrådet Tamms avskedsansökan.

Statsministern, excellensen De Geer, har meddelat Heijnes Byrå, att det är regeringens önskan, att statsrådet Tamm återtager sin avskedsansökan. Framställning härom har av regeringens övriga medlemmar gjorts hos statsrådet Tamm, som dock ännu icke lämnat svar. Excellensen De Geer trodde, att det skulle dröja några dagar, innan den ministerkris, som uppstått på grund av riksdagens beslut rörande kaffetullen och finansministerns därav föranledda avskedsansökan, kan väntas bli löst.

Herrar Branting, Thorsson, Sandler och Örne ha dementerat de gängse ryktena om, att socialdemokraternas ledande män tidigare skulle utfäst sig att ej mösitta sig höjd kaffetull.